

UNIVERSITATEA DE STUDII EUROPENE DIN MOLDOVA

Aprobat la ședința Senatului USEM
din 28.03.2022, proces verbal nr. 8

Iurie Sedletchi

Rectorul USEM
Iurie SEDLEȚCHI,
dr., prof. univ.

CODUL ETIC AL UNIVERSITĂȚII DE STUDII EUROPENE DIN MOLDOVA

CHIȘINĂU, 2022

PREAMBUL

Codul etic al Universității de Studii Europene din Moldova, formulează în mod explicit principiile, valorile și normele morale pe care membrii comunității academice USEM consimt să le respecte, modalitățile de realizare ale acestora, faptele și acțiunile care constituie încălcări ale conduitei etice universitare, precum și sancțiunile aferente.

Prezentul Cod este un document obligatoriu, elaborat în baza Constituției Republicii Moldova, Codului Educației al RM, Codului Muncii al RM, prevederile Magna Carta Universitatum (Bologna, 1998), Declarației Procesului de la Bologna (Bologna, 1999), altor acte, cât și ale Statutului și Chartei USEM.

OBIECTIV

Art. 1. Codul etic al USEM are drept scop ghidarea conduitei membrilor comunității universitare în ansamblul lor în interiorul Universității și în relația cu aceasta exprimând idealurile, principiile și normele morale pe care membrii universității, doresc să le respecte și să le valorifice în activitatea lor.

Codul eticii universitare funcționează ca un contract moral între membrii comunității universitare contribuind la consolidarea lor cu respectarea normelor constituționale, legislației din domeniul, educației și științei, normelor prevăzute în legislația muncii și a altor norme de comportare, inclusiv respectarea drepturilor omului. Comunitatea universitară include corpul profesoral, personalul didactic auxiliar, studenții, masteranzii, doctoranzii și alte persoane din comunitate.

Normele Codului etic al USEM nu trebuie interpretate ca restrângeri a drepturilor expres prevăzute prin lege sau prin contractul individual de muncă.

Art. 2. Codul etic al USEM stabilește standardele de etică profesională pe care comunitatea universitară consimte să le urmeze, fiind un document obligatoriu care derivă din Statutul și Carta USEM, nu substituie regulamentele interne și nu poate să fie în contradicție cu acestea.

În contractul individual de muncă, respectiv în contractul individual de studii se va face o mențiune că persoana a luat cunoștință cu prevederile Codului etic al USEM și se angajează sub semnătura privată să le respecte.

PRINCIPII FUNDAMENTALE

Art. 3. Universitatea de Studii Europene din Moldova este instituție de învățământ de drept privat, constituită în temeiul Legii învățământului. Scopul propus este pregătirea specialiștilor de nivel superior, masteranzilor și doctoranzilor, promovarea cercetărilor științifice și implementarea lor în practică.

Art. 4. Principiile fundamentale pe care se întemeiază prezentul Cod sunt libertatea academică, competența, integritatea, loialitatea, colegialitatea și responsabilitatea.

LIBERTATEA ACADEMICĂ

Art. 5. Prin libertatea academică înțelegem dreptul oricărui membru al comunității universitare de a-și exprima deschis ideile științifice și profesionale în cadrul cursurilor, seminarelor, conferințelor și dezbaterilor, fiind posibile și în lucrările elaborate și publicate.

Libertatea academică nu trebuie înțeleasă drept paravan pentru, respingerea criticilor științifice și etice necesare evoluțiilor activităților de cercetare ale oricărei ramuri științifice.

USEM asigură protejarea membrilor săi împotriva ingerințelor, presiunilor și constrângerilor politice, religioase, etc., în condițiile în care aceștia respectă standardele științifice, legale și etice, dând dovadă de responsabilitate profesională.

USEM instituție de învățământ laic nu acceptă impunerea cultelor religioase, atașamente politice sau alte categorii de convingeri, viziuni și atitudini private ale fiecăruia dintre membrii instituției.

Dreptul de confidențialitate al membrilor comunității universitare este protejat în totalitate când ține de viața privată, informația fiind furnizată numai cu acordul decanatului și rectorului și numai când cererea se încadrează în cerințele legii.

Art. 6. Autonomia personală prevede asigurarea de către USEM a membrilor comunității universitare cu condiții necesare pentru ca aceștia să-și determine în mod liber opțiunea de studiu și de cercetare punând la dispoziție toate informațiile de care dispune privind programele de studii și de cercetare, precum și de altă natură.

Informațiile specifice constituie obiect publicitar.

COMPETENȚA

Art. 7. Competența și competitivitatea sunt principii compatibile să conducă la evoluția cunoașterii, formarea unor specialiști adecvați care contribuie la creșterea prestigiului în cercetare.

Creativitatea, performanța și eficiența, dedicația față de profesie și atașamentul față de instituție sunt recunoscute de către Universitate și sunt calificate ca merit individual. Meritul individual include:

- a) pentru studenți - rezultate bune obținute în cadrul evaluărilor, la concursuri de orice natură, în acțiuni civice;
- b) pentru corpul profesoral și cercetători - calitatea susținerii cursurilor și seminarelor, calitatea publicațiilor, aprecierea studenților, aportul adus la sporirea prestigiului instituției;
- c) pentru structurile de conducere și logistice - eficiența managementului universitar, nivelul calităților profesionale și morale.

ÎNCĂLCĂRI ALE PRINCIPIILOR

Art. 8. Încălcări ale principiilor competenței constituie:

1. În materia evaluării studentului:
 - încredințarea susținerii cursurilor, seminarilor, lucrărilor de laborator altor persoane ce nu dispun de nivelul, de cunoștință adecvat.;
 - dedicarea din timpul alocat cursului sau seminarului unor discuții care nu au nimic comun cu tematica acestuia;
 - interdicția studenților de a aborda alte opinii, inclusiv, proprii referitor la chestiunea în discuție, decât punctul de vedere a cadrului didactic;
 - abordarea de către cadrul didactic numai a unei părți din cursul ținut fără să acorde o atenție deosebită întregului curs, seminar sau lucrare de laborator;
 - examinarea studenților în contradicție cu obiectivele cursului, fără ca studentul să obțină abilități necesare soluționării unor probleme;
 - eliminarea ocaziei studentului de a fi antrenat pentru obținerea

competențelor cerute de obiectivul cursului numai prin verificarea examinării finale;

- copiatul sau altă formă de înșelăciune, chemată să ducă în eroare cadrul didactic la aprecierea competenței studentului, sunt interzise și se sancționează;

- ***în cazul în care, pe parcursul evaluării, studentul manifestă o conduită contradictorie normelor Codului de etică universitară, examinatorul are dreptul să interzică studentului în cauză susținerea în continuare a probei.***

2. În materia cercetării:

- plagiatul, omisiunea recunoașterii prin mențiunea ca autor sau însușirea de către autor a unei opere ce nu-i aparține, constituie fraudă intelectuală și este sancționată;

- obligarea autorului / autorilor unei opere de a indica coautori persoane ce nu au contribuit la elaborarea lucrării;

- impunerea de către îndrumător a unei sau mai multor teme de cercetare studenților, masteranzilor, doctoranzilor în scopul obținerii unui profit.

INTEGRITATEA

Art. 9. Prin integritate înțelegem cinste, probitate, incoruptibilitate, iar această integritate este esențială pentru membrii comunității academice și fiecare este dator să se preocupe de evitarea oricăror situații care ar crea îndoieli cu privire la integritatea sa.

Art. 10. Discriminarea sau tratarea inegală a persoanelor bazată pe rasă, etnie, convingere politică etc., este inacceptabilă, indiferent de formele în care se manifestă.

Dreptatea și echitatea sunt principii demne de respect pentru toți membrii comunității academice.

Art. 11. Comunitatea academică respinge atitudinile care pot duce la conflicte de interese în sensul să producă prejudecăți referitoare la evaluare ori altele ce ar favoriza adoptarea unor decizii care constituie încălcări ale eticii universitare.

Conflicte de interese ar putea apărea în situațiile când:

- printre membrii comisiilor de admitere, de licență, de masterat, doctorat există și evaluatori care sunt rude de gradul unu cu unii dintre candidații supuși evaluării;

- examinarea de cadru didactic a unei persoane ce-i este soț/soție sau o altă

persoană cu care ce-1 ce decide are relații de afecțiune și este de natură să creeze o impresie de favoritism în rândul celorlalți studenți;

- intrarea în conflict a intereselor personale ale unui membru al comunității academice cu obligațiunile ce decurg din statutul său ori sunt de natură să afecteze independența și imparțialitatea necesară îndeplinirii acestor obligațiuni.

Conflictul de interese în sfera relațiilor: cadru didactic-student constă în:

a) acceptarea sau pretinderea unor favoruri de orice natură, inclusiv sexuală;

b) împrumutul de bani;

c) prestarea unor servicii remunerate de către cadrul didactic în favoarea studentului sau obținerea de către cadrul didactic a unor deliberalități din partea studentului.

Art. 12. Universitatea, ca instituție de învățământ, sancționează drastic darea și luarea diferitor cadouri, inclusiv bani, care ar duce la obținerea unor avantaje nemeritate, inclusiv la evaluarea capacităților studenților, masteranzilor, doctoranzilor.

Universitatea adoptă, prin structurile și membrii săi o atitudine severă în ceea ce privește abuzul de putere și abuzul de încredere.

LOIALITATEA

Art. 13. Loialitatea față de Universitate îl privește pe fiecare membru al comunității academice care este chemat să acționeze cinstit și sincer în interesul Universității, de a susține politicile și strategiile acesteia în scopul realizării și creșterii competitivității.

Respectul și toleranța necesită a fi cultivate constant în vederea întreținerii unui climat favorabil de relații pe cât posibil armonioase echilibrate și raționale între diferite grupări și diferiți membri ai comunității academice.

Niciun membru al comunității universitare nu trebuie să aducă atingere demnității altui membru sau universității în întregime prin expuneri jignitoare, intimidare sau sub orice altă formă de manifestare.

Se consideră încălcarea obligației de loialitate: desfășurarea de acțiuni, care duc la pierderea unor drepturi patrimoniale sau nepatrimoniale dobândite de Universitate în mod legal; ducerea de către cadrele didactice a conversațiilor care să favorizeze

abandonarea cursurilor Universității în favoarea unor alte instituții de învățământ; desfășurarea de acțiuni îndreptate spre discreditarea Universității sau să-i afecteze imaginea și prestigiul.

COLEGIALITATEA

Art. 14. Colegialitatea presupune colaborarea membrilor comunității academice în spirit de solidaritate și compasiune în situații dificile de viață, colaborare și respect reciproc.

Colegialitatea include:

- curtoazie și respect datorate fiecărui membru al comunității academice. Încălcarea acestei obligații de către un membru al comunității nu dă dreptul persoanei lezate de a adopta o comportare similară.
- suplinirea colegială, acordarea de sprijin în activitatea didactică și administrativă, cooperarea cu bună credință în cadrul proiectelor care implică mai multe persoane.
- respectarea diferențelor de ordin lingvistic, religios, social, politic, etc. între membrii comunității academice.
- obligația de confidențialitate în privința datelor și informațiilor cu titlu privat transmise de un membru al comunității altuia.
- înțelegere, respect și sprijin față de persoanele cu nevoi speciale.

Art. 15. Încălțări ale principiului colegialității constituie:

- discriminarea sub orice formă, hărțuire, inclusiv sexuală, folosirea violenței psihice și fizice, limbaj ofensator sau abuz de autoritate, indiferent de poziția ocupată în cadrul comunității universitare;
- discreditarea în formă injustă a opiniilor ori rezultatelor cercetărilor;
- prezentarea de către un cadru didactic în fața studenților a unor comentarii lipsite de curtoazie în ceea ce privește pregătirea profesională a unui coleg, ținutei morale sau a altor aspecte ce țin de viața privată a acestuia;
- sfătuirea studenților să abandoneze cursurile unui coleg din motive antipatice.

RESPONSABILITATEA

Art. 16. Responsabilitatea implică asumarea conștientă și deliberată, în raport cu propria conștiință și în fața comunității universitare, a îndeplinirii riguroase și consecvente a îndatoririlor sociale, grijii față de bunul mers instituțional.

Încălcarea prevederilor prezentului Cod duce la răspundere disciplinara în condițiile legislației muncii și ordinilor interne ale Universității.

Pentru încălcări ale Codului de etică universitară studentul poate fi exmatriculat.

Art. 17. Organul împuternicit cu supravegherea corectitudinii prezentului Cod este Comisia de Etică a Universității de Studii Europene din Moldova, ce se constituie și funcționează în subordinea Senatului.

Art. 18. Comisia de Etică este numită de Senat și funcționează pe durata mandatului acestuia. Comisia, este alcătuită din 9 membri:

- patru persoane din rândul cadrelor didactice, asigurându-se reprezentarea tuturor facultăților;
- două persoane din rândul personalului nedidactic și didactic auxiliar;
- șeful serviciului resurse umane;
- doi reprezentanți ai studenților.

Secretarul Senatului participă la lucrările Comisiei cu drept de vot consultativ.

Comisia, pe durata mandatului, din rândul membrilor își alege prin vot deschis, cu majoritatea de voturi, un Președinte.

Lucrările de secretariat sunt asigurate de Cancelaria Universității.

Art. 19. Comisia de Etică are următoarele atribuții:

- elaborarea sau, după caz, modificarea și completarea Codului etic al Universității;
- analiza sesizărilor privind încălcările eticii universitare;
- formularea de avize cu privire la aspectele etice implicate de reglementările interne ale Universității;
- prezentarea de rapoarte anuale Senatului universitar.

Art. 20. Comisia poate fi sesizată în scris de orice persoană fizică, organ sau organism care a constatat încălcarea normelor de etică de către un membru al comunității, academice. Comisia se poate sesiza și din oficiu.

Sesizarea va indica în mod explicit numele persoanei care se face vinovată de încălcare, numele celui care face sesizarea și faptele imputate acestuia.

Sesizările se înregistrează la registratura Universității sau se depun în cutiile pentru propuneri și sesizări.

Comisia, poate decide să nu ia în considerare sesizările anonime.

Art. 21. Orice persoană cu funcție de conducere din Universitate care primește o sesizare privind încălcarea regulilor de etică are obligația de a o înainta Comisiei de etica spre analiză.

Art. 22. După sesizare, comisia citează pentru audiere persoana sau reprezentantul entității care a formulat sesizarea și persoana învinuită.

Comisia poate decide să citeze pentru audiere, la cererea părților sau din oficiu, orice persoană ce deține informații necesare soluționării cauzei. Identitatea persoanelor va fi păstrată confidențială la cererea acestora.

Audierile au loc în ședință secretă, iar membrii Comisiei sunt ținuti să păstreze secretul audierilor și deliberărilor până la redactarea raportului final.

Art. 23. În urma cercetărilor efectuate, comisia elaborează un raport. Atunci când cele sesizate se confirmă în tot sau în parte, raportul se înaintează Rectoratului cu propuneri privind măsurile ce se impun a fi luate.

Atunci când cele semnalate nu se confirmă, raportul se păstrează la Comisie. O copie a acestui raport se poate înmâna celui învinuit la cererea acestuia.

În toate situațiile, persoana care a formulat sesizarea va fi înștiințată de rezultatul cercetărilor, prin comunicarea unei copii a raportului.

DISPOZIȚII FINALE SI TRANZITORII

Art. 24. Prezentul Cod intră în vigoare la data aprobării sale de către Senatul universitar.

Pe aceeași dată se abroga orice dispoziții contrare conținute în reglementări ale Universității de Studii Europene din Moldova.